

KURUL KARARI

Nükleer Düzenleme Kurumundan:

KURUL KARARI

Karar No: 2025-9/1

Karar Tarihi: 5/2/2025

95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine istinaden;

95 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile 11/8/2023 tarihli ve 32276 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nükleer Enerji ve İyonlaştırıcı Radyasyona İlişkin Denetim ve Yerinde İncelemeler Yönetmeliğinin 21 inci maddesine dayanılarak hazırlanan "İyonlaştırıcı Radyasyona İlişkin Denetim ve Yerinde İncelemelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar"ın onaylanmasına karar verilmiştir.

Ek: İyonlaştırıcı Radyasyona İlişkin Denetim ve Yerinde İncelemelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar

İYONLAŞTIRICI RADYASYONA İLİŞKİN DENETİM VE YERİNDE İNCELEMELERDE UYGULANACAK USUL VE ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Usul ve Esasların amacı, iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetler ve yetkilendirilen kişilere yönelik Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından yapılan denetim ve yerinde incelemelerde uygulanacak usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Usul ve Esaslar, iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlere, bu faaliyetlerle ilgili tesis, cihaz ve maddeler ile yetkilendirilen kişilere ve yetkilendirme kapsamında yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçilerinin faaliyetlerine yönelik gerçekleştirilecek radyasyondan korunmaya, güvenliğe ve emniyete ilişkin denetim ve yerinde incelemeleri kapsar.

(2) Nükleer tesislerde ve radyoaktif atık tesislerinde yürütülen radyasyon uygulamaları, nükleer maddelerle yürütülen radyasyon uygulamaları ve radyasyon tesislerinde kullanılan nükleer maddeler bu Usul ve Esaslar kapsamındadır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Usul ve Esaslar, 95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile 11/8/2023 tarihli ve 32276 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Nükleer Enerji ve İyonlaştırıcı Radyasyona İlişkin Denetim ve Yerinde İncelemeler Yönetmeliğinin 21 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

a) Bulgu: İlgili mevzuat veya yetki koşulları, Kurum kararları ve talimatları, güvenlik ve emniyete ilişkin uyulması gereken teknik gerekler ile standart, prosedür ve benzeri dokümanlar kapsamında denetim, yetkilendirme veya değerlendirme faaliyetleri sürecinde tespit edilen eksiklik, uyumsuzluk ve yetersizlikleri,

b) Denetim: İyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetler, yetkilendirilen kişiler ve yetkilendirme kapsamında yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçileri tarafından yürütülen faaliyetlerin ilgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına, güvenlik ve emniyete ilişkin uyulması gereken teknik gerekler ile standart, prosedür ve benzeri dokümanlara uygun bir şekilde yerine getirildiğinin ve güvenliğin ve emniyetin sağlandığının tespitine yönelik olarak Kurum tarafından gerçekleştirilen bilgi ve belge toplama, ölçüm, analiz, muayene, test, inceleme, kontrol ve benzeri faaliyetleri,

c) Denetim görevlisi: Denetim, yerinde inceleme veya denetime eşlik etme faaliyetlerini yürütmek üzere Kurum tarafından görevlendirilen kişiyi,

ç) Düzeltici faaliyet: Bulgunun sebebini ortadan kaldırmak ve tekrarını önlemek için yapılan faaliyetleri,

d) Kurum: Nükleer Düzenleme Kurumunu,

e) Kurum denetçisi: Kurum tarafından belirlenen vasıfları taşıyan Kurum personeli arasından, denetim faaliyetlerini Kurum adına yapmak üzere Kurul tarafından yetki verilen kişiyi,

f) Önleyici faaliyet: Olası bir bulgunun veya istenmeyen durumların sebebini ortadan kaldırmak için yapılan faaliyetleri,

g) Uygunsuzluk: Kurum tarafından güvenlik ve emniyet kapsamında yapılan değerlendirme sonucuna göre hakkında idari yaptırım süreci başlatılabilecek bulguları,

ğ) Yerinde inceleme: Yetkilendirilmek üzere başvuru yapan kişilere, yetkilendirilen

kişilere veya yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi, alt tedarikçilerinin yetkilendirme kapsamındaki faaliyetlerine yönelik gerçekleştirilen yetkilendirme, değerlendirme veya denetime esas bilgi ve belge toplama, ölçüm, analiz, muayene, test, inceleme, kontrol ve benzeri faaliyetleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yerinde İnceleme

Yerinde incelemeye hazırlık

MADDE 5- (1) Yerinde inceleme, iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetler ve bu faaliyetlerle ilgili kişi, tesis, cihaz ve maddelere yönelik olarak, Kurum tarafından düzenleyici kontrolden çıkarma kararı verilene kadar tüm aşamalarda gerçekleştirilebilir.

(2) Yerinde inceleme ekibi, yerinde inceleme faaliyetinin planlandığı şekilde gerçekleşmesini sağlamak üzere yetkilendirilmek üzere başvuran kişiyle, yetkilendirilen kişiyle veya bunların sorumlu personeliyle irtibata geçer.

(3) Yetkilendirilen kişi veya yetkilendirilmek üzere başvuran kişi, Kurum tarafından elektronik veya fiziksel olarak istenilen bilgileri doğru ve eksiksiz yanıtlayarak yerinde incelemeye hazır olduğunu teyit eder.

Yerinde inceleme ekibi

MADDE 6- (1) EK-1’de yer alan tabloda birinci kategori olarak belirlenen radyasyon tesislerinin yerinde incelemeleri, en az iki denetim görevlisi tarafından gerçekleştirilir.

(2) EK-1’de yer alan tabloda ikinci ve üçüncü kategori olarak belirlenen radyasyon uygulamalarının yerinde incelemeleri, en az bir denetim görevlisi tarafından gerçekleştirilir.

(3) EK-1’de yer alan tabloda belirtilmeyen ve bu Usul ve Esasların kapsamına giren faaliyetlere yönelik gerçekleştirilecek yerinde incelemeler, Kurum tarafından dereceli yaklaşımla belirlenecek sayıda denetim görevlisi tarafından gerçekleştirilir.

Yerinde incelemenin gerçekleştirilmesi

MADDE 7- (1) Radyasyon tesisine, radyasyon uygulamasına veya iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyete özgü olarak yerinde incelemeler;

a) Yetkilendirilmek üzere başvuran veya yetkilendirilen kişiler tarafından sunulan bilgi ve belgeler ile kayıtların incelenmesi, değerlendirilmesi veya suretinin alınmasını,

b) Radyasyondan korunma programının, güvenlik değerlendirmesine ilişkin raporun, planların, prosedürlerin ve talimatların uygun ve uygulanabilir olduğunun değerlendirilmesini,

c) Radyasyondan korunma sorumlusu, radyasyonla çalışan ve ilgili diğer personelin görevlerini yerine getirmesine yönelik yetkinliğinin ve sayıca yeterliğinin değerlendirilmesini,

ç) Yetkilendirme kapsamında talep edilen radyasyon ölçüm cihazları, aktif ve/veya pasif dozimetreler ile radyasyon acil durumlarında kullanılacaklar da dâhil olmak üzere gerekli koruyucu donanımın uygunluğunun ve yeterliğinin değerlendirilmesini,

d) Radyasyon alanlarında ve bu alanlara bitişik alanlarda radyasyon ölçümlerinin yapılmasını,

e) Radyasyondan korunma sorumlusu ve gerekli görülen diğer kişilerle görüşme yapılmasını,

f) Radyasyon tesisine, radyasyon uygulamasına veya yetkilendirme gerektiren faaliyetlere ilişkin güvenlik ve emniyetin sağlandığının değerlendirilmesini,

g) Çalışanlar, halk ve çevre için radyasyondan korunmanın sağlandığının değerlendirilmesini,

ğ) Radyasyondan korunma, güvenlik ve emniyete ilişkin olarak Kurum tarafından gerekli görülen diğer hususları,

kapsar.

Yerinde incelemenin raporlanması

MADDE 8- (1) Yerinde inceleme sonucunda radyasyon tesisine, radyasyon uygulamasına veya yerinde incelenen faaliyete özgü yerinde inceleme raporu en geç on iş günü içinde hazırlanır.

(2) Yerinde inceleme sonucunda yerinde inceleme ekibi tarafından hazırlanan rapor ve ilgili diğer bilgi ve belgeler kayıt altına alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetim

Denetimin sıklığı

MADDE 9- (1) Denetime tabi olanlar, EK-1’de yer alan tabloda belirtilen denetim sıklıklarına göre programlı olarak denetlenir.

(2) Yetkilendirilen kişi, bu Usul ve Esaslar kapsamında yürüttüğü faaliyetler için birden fazla adreste veya aynı adreste farklı faaliyetler için yetkilendirilmiş ise her adres veya faaliyet için ayrı ayrı denetlenir.

(3) Aşağıda belirtilen durumlarda denetimler programsız olarak yapılır:

a) Önceki denetimlerde tespit edilen bulguların giderilmesine ve tekrarının önlenmesine yönelik olarak gerçekleştirilen düzeltici ve önleyici faaliyetlerin yeterliğinin ve etkinliğinin yerinde teyit edilmesinin Kurum tarafından gerekli görülmesi.

b) Radyasyon acil durumu bildirimi veya gelişen yeni durumlar sonucunda denetimin Kurum tarafından gerekli görülmesi.

c) Yetkilendirilen kişinin şikâyet veya ihbar edilmesi durumunda; şikâyetin veya ihbarın konusu, yetki kapsamındaki faaliyetin türü ve en son denetim tarihi gibi hususların değerlendirilmesi sonucunda denetimin Kurum tarafından gerekli görülmesi.

(4) EK-1’de yer alan tabloda belirtilmeyen ve bu Usul ve Esaslar kapsamında Kurumun denetimine tabi olan faaliyetlere yönelik gerçekleştirilecek denetimlerin sıklığı Kurum tarafından belirlenir.

Denetime hazırlık

MADDE 10- (1) Radyasyon tesisleri için haberli yapılması planlanan denetimlerde, denetimin tarihi ve zamanı ile denetimi gerçekleştirecek ekip bilgilerinin yer aldığı denetim planı denetim tarihinden en geç beş iş günü önce denetlenene Kurum tarafından bildirilir.

(2) Radyasyon uygulamaları ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetler için haberli yapılması planlanan denetimlerde, denetimin tarihi ve zamanı ile denetimi gerçekleştirecek ekip bilgileri denetim tarihinden en geç iki iş günü önce denetlenene denetim ekibi tarafından bildirilir.

(3) Habersiz denetimler; radyasyon tesisinin, radyasyon uygulamasının veya iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin hâlihazırdaki durumunun tespiti amacıyla denetlenene önceden bildirilmeden yapılır.

(4) Denetimler, resmî tatil günleri de dâhil olmak üzere yılın herhangi bir günü ve günün herhangi bir saatinde gerçekleştirilebilir.

Denetimin gerçekleştirilmesi

MADDE 11- (1) Denetimler en az biri Kurum denetçisi olmak üzere en az iki denetim görevlisinden oluşan denetim ekibi tarafından gerçekleştirilir.

(2) Denetimler, denetim ekibinin ve denetlenenin ilgili personelinin hazır bulunduğu bir açılış toplantısıyla başlar. Açılış toplantısında, toplantı katılımcı listesi denetim ekibi ve denetlenenin sorumlu personeli tarafından imzalanır.

(3) Radyasyon tesisine, radyasyon uygulamasına veya iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyete özgü olarak denetimlerde;

a) Radyasyon tesisine, radyasyon uygulamasına ve radyasyon kaynaklarına ilişkin bilgiler,

b) Denetlenenin organizasyon yapısına ve sorumlu kişilerine ilişkin bilgiler,

- c) Denetlenenin yönetim sistemine ilişkin bilgiler,
- ç) Radyasyonla çalışanlara ve varsa harici çalışanlara ilişkin bilgiler ve bu kişilerin çalışma koşulları ile radyasyondan korunmalarına ilişkin alınan tedbirler,
- d) Radyasyonla çalışanlardan A sınıfı olarak sınıflandırılanların kullanacakları pasif dozimetrelere ilişkin bilgiler ile bunların uygunluğu, yeterliği ile doz sonuçlarının takip edilmesi ve değerlendirilmesine ilişkin yürütülen işlemler,
- e) Radyasyon ölçüm cihazlarına ve aktif dozimetrelere ilişkin bilgiler ile bunların uygunluğu, yeterliği ve kalibrasyon sertifikalarının geçerliliği,
- f) Radyasyon acil durumlarında kullanılacaklar da dâhil olmak üzere gerekli koruyucu donanımın uygunluğu ve yeterliği,
- g) Radyasyon alanlarındaki yazılı, sesli veya ışıklı radyasyon uyarı işaretlerinin uygunluğu ve yeterliği,
- ğ) Yetkilendirme kapsamında Kurum tarafından talep edilen radyasyondan korunma programı, güvenlik değerlendirmesine ilişkin rapor ve ilgili plan, program, prosedür, rapor ve talimatların güncelliği, uygunluğu ve yeterliği ile ilgili mevzuat kapsamında talep edilen kayıt, eğitim sertifikası ve ilgili diğer bilgi ve belgeler,
- h) Radyoaktif kaynakların, imal veya temin edilmesinden ihraç edilmesine, mahrecine iade edilmesine, radyoaktif atık tesisine teslim edilmesine ya da satış veya devrine kadar tüm aşamalarda güvenlik ve emniyetinin sağlanmasına ilişkin faaliyetler,
- ı) Radyasyon alanlarında yapılacak bakım, onarım, radyoaktif kaynak değişimi ve sökülümü, cihazların test, kontrol ve kalibrasyonu ile kalite uygunluk ve kalite kontrol testleri gibi işlemler ile radyasyon kaynaklarının güvenlik açısından önemli sistem ve donanımın kabul testleri, bakım ve onarımına ilişkin işlemler,
- i) Radyasyon tesislerinin, radyoaktif kaynakların ve radyoaktif atıkların emniyetinin sağlanması için alınan tedbirler,
- j) Yetki koşulları kapsamında yapılan her türlü ölçüm, test, analiz ve benzeri faaliyetler,
- k) Radyasyon acil durumu yönetimine ilişkin bilgiler,
- l) Radyoaktif kaynakların taşınmasında kullanılan araçların ilgili mevzuat hükümlerine uygunluğu,
- m) Denetlenen tarafından yürütülen faaliyetlerin; ilgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına ve teknik gerekler ile standart, prosedür ve benzeri dokümanlara uygun şekilde yerine getirildiğinin, güvenlik ve emniyetin sağlandığının tespitine yönelik olarak Kurum tarafından gerekli görülen diğer hususlar,
- incelenir.
- (4) Denetim ekibi tarafından gerekli görülen alanlarda radyasyon ölçümü yapılır.
- (5) Denetim ekibi gerek görmesi hâlinde denetlenenin yetki kapsamında yürüttüğü bir faaliyette görev alan personeliyle görüşme yapabilir.
- (6) Denetimde; radyasyon kaynağında, radyasyon alanlarında veya mekânsal tasarımda değişiklik olmadığı teyit edilir.
- (7) Bir önceki denetimde tespit edilen bulgulara yönelik gerçekleştirilen düzeltici ve önleyici faaliyetlerin yeterliği ve etkinliği kontrol edilir.
- (8) Denetim sonrasında denetim ekibinin ve denetlenenin sorumlu personelinin hazır bulunduğu bir kapanış toplantısı yapılır. Toplantıda denetim ekibi tarafından denetimde tespit edilen hususlar belirtilir. Açıkta kalan veya net olmayan konular denetlenenle görüşülerek açıklığa kavuşturulur. Kapanış toplantısında, toplantı katılımcı listesi denetim ekibi ve denetlenenin sorumlu personeli tarafından imzalanır.

Uzaktan denetim

MADDE 12- (1) Kurum; yerinde inceleme kapsamında veya Kurum tarafından alınan hizmetler vasıtasıyla elde edilen bilgi, belge ve tespitlerin incelenmesi sonucunda, mücbir sebepler nedeniyle denetimin yerinde gerçekleştirilememesi hâlinde veya denetime tabi

olanlardan talep edilen bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda uzaktan denetim gerçekleştirebilir.

(2) Uzaktan denetimi gerçekleştirecek denetim ekibi, denetlenenin radyasyondan korunma sorumlusuyla ve diğer ilgili personeliyle her türlü çevrim içi iletişim aracını kullanarak görüşme yapabilir. Görüşmenin tarihi ve zamanı, elektronik ortamda incelenmesi planlanan bilgi, belge ve kayıtlar ile katılım için gerekli bilgiler denetim ekibi tarafından denetlenene önceden bildirilir.

(3) Denetim ekibi tarafından çevrim içi görüşmede denetim kapsamında ilave bilgi ve belge talep edilebilir.

(4) Denetim ekibi tarafından, uzaktan denetim sonucunda hazırlanacak raporda varsa uzaktan denetim esnasında incelenemeyen ve yerinde kontrol edilmesi gereken hususlar belirtilir.

(5) Kurum, uzaktan denetimin herhangi bir sebeple tamamlanamaması durumunda uzaktan denetimi tekrarlayabilir, eksik kalan kısımlar için yeni bir denetim yapabilir.

Denetimin raporlanması ve sonucunun bildirilmesi

MADDE 13- (1) Denetim sonucunda, denetim ekibi tarafından denetlenenin yürüttüğü faaliyete özgü denetim raporu en geç on iş günü içinde denetim ekibi tarafından hazırlanır. Denetimin sonuçları, varsa tespit edilen bulgular ve ilgili diğer bilgi ve belgeler kayıt altına alınır.

(2) Denetimin sonuçları ve varsa tespit edilen bulgular denetlenene bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgu ve Uygunluk

Bulguların sınıflandırılması

MADDE 14- (1) Denetim sonucunda tespiti hâlinde bulgular radyasyondan korunma, güvenlik veya emniyet açısından önemine göre Sınıf-A, Sınıf-B ve Sınıf-C olarak sınıflandırılır.

(2) Sınıf-C olarak sınıflandırılacak bulgular şunlardır:

a) Radyasyon uyarı işaretlerinin gerekli olan yerlerde bulundurulmaması, eksik veya yetersiz olması.

b) Çalışma talimatlarının yazılı olarak uygulama yerinde bulundurulmaması.

c) Çalışma esnasında dozimetre kullanılmaması.

ç) Dozimetre kullanan personelin kişisel doz sonuçları hakkında bilgilendirilmemesi.

d) Radyasyon alanlarının mevzuata uygun olarak sınıflandırılmaması.

e) Radyasyon alanlarına erişim kontrolünün sağlanmaması.

f) Radyasyonla çalışanlar ve varsa harici çalışanlara ilişkin tıbbi gözetim, kişisel doz ve radyasyondan korunma eğitimlerine ilişkin belge ve kayıtların tutulmaması veya eksik tutulması.

g) Radyasyon kaynaklarına ilişkin belge ve kayıtların tutulmaması veya eksik tutulması.

ğ) Radyasyon ölçüm cihazlarına ilişkin belgelerin ve yapılan radyasyon ölçümlerine ilişkin kayıtların tutulmaması veya eksik tutulması.

h) Radyoaktif atık yönetimine ilişkin kayıtlarının tutulmaması veya eksik tutulması.

ı) Radyasyon acil durumuna ilişkin belge ve kayıtların tutulmaması veya eksik tutulması.

i) Radyasyondan korunmayla ilgili iç denetimin yapılmaması veya kayıtlarının tutulmaması.

j) Radyasyon alanlarında yapılan bakım, onarım, radyoaktif kaynak değişimi ve sökümü, cihazların test, kontrol ve kalibrasyonu ile kalite uygunluk ve kalite kontrol testleri gibi işlemlere ilişkin belge ve kayıtların tutulmaması veya eksik tutulması.

k) Radyoaktif kaynakların taşıma ve depoya giriş ve çıkış kayıtlarının tutulmaması veya eksik tutulması.

l) Yürütülecek radyasyon uygulamasına ilişkin olarak bilgi verilmesi gereken kişi veya

kuruluşların zamanında bilgilendirilmemesi.

(3) Sınıf-B olarak sınıflandırılacak bulgular şunlardır:

a) Radyasyondan korunma programı, güvenlik değerlendirmesine ilişkin rapor, emniyet planı veya radyasyon acil durumu planının güncellenmemesi veya uygulanmaması.

b) Radyoaktif atıkların mevzuata uygun olarak ihraç edilmemesi veya radyoaktif atık tesisine teslim edilmemesi.

c) Çalışmaya ve radyasyondan korunmaya ilişkin talimatlara uyulmaması.

ç) İnceleme doz düzeyi üzerinde doz alınmasına neden olan hususların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması.

d) Dozimetre kullanması zorunlu olan personele dozimetre temin edilmemesi.

e) Faaliyete uygun yeterli sayıda ve çalışır durumda radyasyon ölçüm cihazı bulundurulmaması.

f) Radyasyon ölçüm cihazlarının kalibrasyonlarının süresi içerisinde yaptırılmaması.

g) Kurum tarafından belirlenen eğitimleri alan kişiler tarafından yürütülmesi gereken faaliyetlerde yeterli sayıda personelin bulundurulmaması.

ğ) Radyoaktif kaynakların ilgili mevzuata uygun olarak depolanmaması.

h) Kullanım dışı kalmış kapalı kaynaklara ilişkin işlemlerin ilgili mevzuata uygun olarak yapılmaması.

ı) Radyasyon acil durumlarında kullanılacaklar da dâhil olmak üzere gerekli koruyucu donanımın yetersiz veya eksik olması.

i) Tekrar edilen veya giderilmeyen Sınıf-C bulgular.

(4) Sınıf-A olarak sınıflandırılacak bulgular şunlardır:

a) Yetkilendirilen kişinin, radyasyondan korunma sorumlusu ayrılmış olmasına rağmen yetki kapsamındaki faaliyete devam etmesi.

b) Radyasyon kaynağının iş bitiminde güvenli konuma getirilmemesi nedeniyle bu durumun çalışanların veya halkın normal koşullarda mevzuatta belirlenmiş sınırların üzerinde radyasyona maruz kalmasına neden olması.

c) Kurum tarafından belirlenen eğitime sahip kişiler tarafından yürütülmesi gereken faaliyetlerin uygun olmayan personel marifetiyle yürütülmesi.

ç) Radyasyon alanlarında, mevzuatta radyasyon alanında çalıştırılmaması gerektiği belirtilen personelin çalıştırılması.

d) Radyasyon tesisinin, radyoaktif kaynağın veya radyoaktif atığın emniyetinin sağlanmaması.

e) Radyoaktif kaynak içeren cihazın, mevzuata uygun olmayan şekilde kullanılması, taşınması veya depolanması.

f) Radyasyon kaynağının veya radyasyon kaynağına ilişkin donanımın, radyasyona maruz kalmaya neden olabilecek şekilde arızalı, hasarlı veya mevzuata uygun olmayan şekilde kullanılması.

g) Radyasyon acil durumlarında kullanılacaklar da dâhil olmak üzere gerekli koruyucu donanımın arıza veya yıpranma nedeniyle kullanılamaz durumunda olması neticesinde çalışanların veya halkın mevzuatta belirlenen sınırların üzerinde radyasyona maruz kalması.

ğ) Radyoaktif atık yönetiminin ilgili mevzuata uygun olarak yapılmaması.

h) Denetimde talep edilen belgelerin uygun bir gerekçe göstermeksizin kısmen veya tamamen sunulmaması.

ı) Tekrar edilen veya giderilmeyen Sınıf-B bulgular.

(5) Denetim sonucunda tespit edilen ve bu maddede yer almayan bulgular, Kurum tarafından dereceli yaklaşımla sınıflandırılır.

Bulgu ve uygunsuzluk yönetimi

MADDE 15- (1) Denetlenen, denetimlerde tespit edilerek kendisine Kurum tarafından bildirilen bulguların giderilmesine ve tekrarının önlenmesine yönelik olarak düzeltici ve önleyici faaliyetleri süresi içerisinde yerine getirmekle yükümlüdür.

(2) Güvenlik veya emniyetin tehlikeye düştüğü veya düşebileceği ve müdahalenin gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, denetlenene bildirilen Sınıf-A bulguya ilişkin düzeltici ve önleyici faaliyet gerçekleştirilene ve Kurum tarafından bulgunun kapatıldığına dair bildirim yapılana kadar yetki verilen faaliyetin tamamının veya bir kısmının Kurum tarafından durdurulmasına veya sınırlanmasına karar verilebilir.

(3) Denetlenen tarafından düzeltici ve önleyici faaliyet için en fazla üç aya kadar süre talep edilebilir. Denetlenen tarafından bu süre zarfında gerekçeli olarak ek süre talep edilmesi ve talebin Kurum tarafından uygun bulunması durumunda, bu süre bulgunun radyasyondan korunma, güvenlik veya emniyet açısından önemine göre altı aya kadar uzatılabilir.

(4) Kurum tarafından gerek görülmesi hâlinde düzeltici ve önleyici faaliyetlere veya bulguların giderildiğinin tespitine yönelik haberli veya habersiz denetim yapılabilir.

(5) Denetim sonucunda tespit edilen Sınıf-A bulgular hakkında Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucuna göre uygunsuzluk süreci başlatılabilir.

(6) Uygunsuzluk olarak belirlenen Sınıf-A bulgu hakkında Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucuna göre gerek görülmesi hâlinde idari yaptırım süreci başlatılır.

(7) Radyasyon tesislerinin geçerli bir lisansa sahip olmaksızın işletilmesi, radyasyon uygulamalarının geçerli bir lisansa sahip olmaksızın yürütülmesi; izin veya yetki belgesi alınması gereken faaliyetlerin izin veya yetki belgesi alınmaksızın yürütülmesi durumlarında doğrudan idari yaptırım süreci başlatılır.

(8) Denetim görevlilerinin görevlerini yapmasının engellenmesi, gerçeğe aykırı belge sunulması veya yanıltıcı bilgi verilmesi durumunda Kurum tarafından doğrudan idari yaptırım süreci başlatılır.

(9) Radyasyon acil durumlarına sebep olunması gibi geri dönüşmesi veya telafisi mümkün olmayan durumlarda doğrudan idari yaptırım süreci başlatılabilir.

Radyasyon tesislerine ilişkin bulgu ve uygunsuzluk yönetimi

MADDE 16- (1) Radyasyon tesislerinin denetimi sonucunda bulgu tespit edilmesi hâlinde, denetim ekibi tarafından EK-2’de yer alan bulgu formu denetim tarihini takip eden en geç on iş günü içerisinde hazırlanarak denetlenene resmî yazıyla gönderilir.

(2) Denetlenen, EK-3’te yer alan düzeltici ve önleyici faaliyet önerisi formunu bildirim takip eden en geç on beş iş günü içerisinde eksiksiz hazırlayarak Kuruma sunar.

(3) Denetim ekibi, denetlenen tarafından sunulan düzeltici ve önleyici faaliyet önerilerini en geç on iş günü içerisinde değerlendirir. Denetim ekibi değerlendirme sürecinde ilave bilgi ve belge talep edebilir.

(4) Değerlendirme sonucunda denetim ekibi tarafından EK-4’te yer alan düzeltici ve önleyici faaliyet değerlendirmesi formu hazırlanarak denetlenene resmî yazıyla gönderilir. Değerlendirme sonucunun uygun olması hâlinde söz konusu bulgu kapatılır. Değerlendirme sonucunun uygun olmaması hâlinde, denetlenen tarafından yeniden düzeltici ve önleyici faaliyet önerisi formu on iş günü içerisinde hazırlanarak Kuruma sunulur. Düzeltici ve önleyici faaliyet önerisine ilişkin değerlendirme sonucunun ikinci kez uygun olmaması hâlinde uygunsuzluk süreci başlatılır.

(5) Herhangi bir gerekçe göstermeksizin düzeltici ve önleyici faaliyet önerilerinin ve gerekli bilgi ve belgelerin belirtilen süre içerisinde Kuruma sunulmaması durumunda uygunsuzluk süreci başlatılabilir.

Radyasyon uygulamalarına ilişkin bulgu ve uygunsuzluk yönetimi

MADDE 17- (1) Radyasyon uygulamalarının denetimlerinde tespit edilen bulgular denetlenene resmî yazıyla gönderilir.

(2) Denetlenen, denetimlerde tespit edilen bulgulara ilişkin açıklamalar ile gerekli görülen düzeltici ve önleyici faaliyetleri ve bu faaliyetlerin uygulanmasına ilişkin süreleri içeren planlamayı ve varsa atıf yapılan dokümanları, bulguların kendisine Kurum tarafından bildirilmesinden itibaren en geç on beş iş günü içerisinde Kuruma sunar.

(3) Denetim ekibi, denetlenen tarafından sunulan bulgulara ilişkin açıklamalar ile gerekli görülen düzeltici ve önleyici faaliyetleri ve bu faaliyetlerin uygulanmasına ilişkin süreleri içeren planlamayı ve varsa atıf yapılan dokümanları en geç on iş günü içerisinde değerlendirir. Denetim ekibi değerlendirme sürecinde ilave bilgi ve belge talep edebilir.

(4) Değerlendirme sonucu denetlenene resmî yazıyla gönderilir. Yapılan değerlendirme sonucunun uygun olması hâlinde söz konusu bulgu kapatılır. Değerlendirme sonucunun uygun olmaması hâlinde denetlenen tarafından yeniden düzeltici ve önleyici faaliyet önerisi formu on iş günü içerisinde hazırlanarak Kuruma sunulur. Düzeltici ve önleyici faaliyet önerisine ilişkin değerlendirme sonucunun ikinci kez uygun olmaması hâlinde uygunsuzluk süreci başlatılır.

(5) Herhangi bir gerekçe göstermeksizin düzeltici ve önleyici faaliyet önerilerinin ve gerekli bilgi ve belgelerin belirtilen süre içerisinde Kuruma sunulmaması durumunda uygunsuzluk süreci başlatılabilir.

Diğer bulguların yönetimi

MADDE 18- (1) Radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamaları haricinde iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlere veya yetkilendirilen kişilere yönelik gerçekleştirilen denetimlerde bulgu tespit edilmesi hâlinde 17 nci madde hükümleri uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yaptırım

MADDE 19- (1) İlgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde idari yaptırım uygulanır. İdari yaptırımlara ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Öngörülmeyen durumlar

MADDE 20- (1) Bu Usul ve Esasların uygulanmasında öngörülmeyen durumların oluşması hâlinde, sürecin nasıl ve hangi koşullarla devam edebileceğine, Kurum tarafından karar verilir.

Yürürlük

MADDE 21- (1) Bu Usul ve Esaslar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22- (1) Bu Usul ve Esaslar hükümlerini Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.

İYONLAŞTIRICI RADYASYONA İLİŞKİN DENETİM SIKLIKLARI TABLOSU

1. Birinci kategori	Denetim Sıklığı
1.1. Işınlama tesisleri	1 yıl
a) Gama ışınlama tesisleri	
b) Elektron demeti/X-ışını ışınlama tesisleri	
1.2. Hızlandırıcı tesisleri	
a) Radyoizotop üretim amaçlı hızlandırıcı tesisleri	
b) Eğitim/araştırma amaçlı hızlandırıcı tesisleri	
1.3. Radyoaktif kaynak hazırlama tesisleri, (radyofarmasötik hazırlama tesisleri, radyoizotop jeneratörü üretimi/hazırlama tesisleri, kalibrasyon kaynağı hazırlama tesisleri)	
1.4. Proton tedavi tesisleri	
1.5. Radyasyon kaynaklarının üretilmesi, bakımı ve onarımının yapılması amacıyla özel olarak tasarlanmış tesisler	
2. İkinci kategori	
2.1. Nükleer tıp uygulamaları	2 yıl
2.2. Radyoterapi uygulamaları	
2.3. Endüstriyel radyografi uygulamaları (Zırhlanmış alanda yapılanlar dâhil olmak üzere)	
2.4. Radyasyon kaynaklarının üretilmesi, bakım ve onarımı veya radyoaktif kaynak değişimi yapmak amacıyla kurulan alanlarda yürütülen uygulamalar	
2.5. Kuyu tipi (sondaj) ölçüm sistemleriyle yapılan uygulamalar	
2.6. Mobil/taşınabilir nükleer ölçüm cihazlarıyla yapılan uygulamalar	
2.7. Tıbbi radyoloji uygulamaları- Tip 1 (girişimsel radyoloji uygulamaları)	5 yıl
2.8. Proses kontrol ve ölçüm amaçlı sabit cihazlarla yapılan uygulamalar	
2.9. Yüksek aktiviteli kapalı kaynaklar veya ışınlama cihazlarıyla yapılan uygulamalar (ölçüm, analiz, test, kontrol, muayene, kalibrasyon gibi çalışmaların yapıldığı uygulamalar)	
2.10. Araç, konteyner tarama cihazlarıyla yapılan uygulamalar	
3. Üçüncü kategori	
3.1. Elektron demeti kaynak makineleriyle yapılan uygulamalar	*
3.2. 4 üncü ve 5 inci sınıf radyoaktif kaynaklar, radyoaktif kaynak içeren cihazlar ve X-ışını analiz cihazlarıyla yapılan uygulamalar (eğitim, araştırma, ölçüm, analiz, test, kontrol, muayene, kalibrasyon gibi çalışmaların yapıldığı uygulamalar)	
3.3. Radyoimmün test uygulamaları	

3.4. Tıbbi radyoloji uygulamaları- Tip 2 (araç içi cihazlar dâhil olmak üzere diğer tıbbi radyoloji uygulamaları)	
3.5. Veterinerlik radyoloji uygulamaları	
3.6. Diş radyoloji uygulamaları	
3.7. Paket/bagaj kontrol cihazlarıyla yapılan uygulamalar	
3.8. Kaçak/patlayıcı madde tespit dedektörleriyle yapılan uygulamalar	
3.9. Radyoaktif kaynakların ithalatı, ihracatı ve taşınması amacıyla yürütülen uygulamalar	
3.10. Endüstriyel kabinli radyoskopi uygulamaları	
* Üçüncü kategoride yer alan uygulamalar; a) İlgili hizmet birimleri tarafından talep edilmesi hâlinde, b) Yetkilendirilen kişiye ilişkin Kuruma yapılan şikâyet veya ihbar üzerine, c) Yetkilendirilen kişi bünyesinde gerçekleştirilen en son denetim veya yerinde inceleme tarihinin değerlendirilmesi sonucu gerek görülmesi hâlinde, ç) Yetkilendirilen kişi tarafından kullanılan radyasyon kaynaklarının türüne, sayısına ve özelliğine göre gerek görülmesi hâlinde, denetlenir.	

BULGU FORMU

1. Bulgu Bilgileri			
Denetlenenin Kodu			
Bulgu Formu Numarası			
Bulgu Tarihi			
Bulgu Sınıfı	☐ Sınıf-A	☐ Sınıf-B	☐ Sınıf-C
Denetime Konu Faaliyet	☐ Radyasyon Tesisi	☐ Radyasyon Uygulaması	☐ Diğer
Bulgu Yeri	☐ Saha	☐ Tesis/ünite/oda	☐ Diğer
2. Bulgu			
Bulgu Özeti			
Bulgu Açıklaması			
Bulgu Kanıtı			
Bulgu Dayanağı			
Ekler			
3. Bulguyu Tespit Eden			
Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan	
(İsim/Ünvan/Tarih/İmza)	(İsim/Ünvan/Tarih/İmza)	(İsim/Ünvan/Tarih/İmza)	

DÜZELTİCİ VE ÖNLEYİCİ FAALİYET ÖNERİSİ FORMU

1. Bulgu Bilgileri			
Denetlenenin Kodu			
DFÖ* Tarihi			
İlgili Bulgu Formu Numarası		İlgili Bulgu Tarihi	
Bulgu Sınıfı	☐ Sınıf-A	☐ Sınıf-B	☐ Sınıf-C
2. Denetlenenin Bulguya İlişkin Yanıtı			
Kök Neden Analizi <i>Sınıf-A bulgu için doldurulur.</i>			
Düzeltilici ve Önleyici Faaliyet <i>Sınıf-A, Sınıf-B ve Sınıf-C bulgu için doldurulur.</i>			
Düzeltilici ve Önleyici Faaliyet İçin Talep Edilen Süre <i>Sınıf-A, Sınıf-B ve Sınıf-C bulgu için doldurulur.</i>			
Düzeltilici ve Önleyici Faaliyetin Etkinliğinin Değerlendirilmesi <i>Sınıf-A bulgu için doldurulur.</i>			
Açıklama <i>Söz konusu bulguya ilişkin açıklama yazılır.</i>			
İlgili Bilgi ve Belgeler <i>Belgeler forma ek yapılır.</i>			
Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan	
(İsim/Ünvan/Tarih/İmza)	(İsim/Ünvan/Tarih/İmza)	(İsim/Ünvan/Tarih/İmza)	

*DFÖ: Düzeltici ve Önleyici Faaliyet Önerisi

DÜZELTİCİ VE ÖNLEYİCİ FAALİYET DEĞERLENDİRMESİ FORMU

1. Bulgu Bilgileri			
Denetlenenin Kodu			
DFD* Tarihi			
DFÖ** Tarihi			
İlgili Bulgu Formu Numarası		Bulgu Tarihi	
Bulgu Sınıfı	☐ Sınıf-A	☐ Sınıf-B	☐ Sınıf-C
2. Değerlendirme			
	Uygun	Uygun Değil	Açıklama
Kök Neden Analizi <i>Sınıf-A bulgu için doldurulur.</i>	☐	☐	
Düzeltilici ve Önleyici Faaliyet <i>Sınıf-A, Sınıf-B ve Sınıf-C bulgu için doldurulur.</i>	☐	☐	
Düzeltilici ve Önleyici Faaliyet için Talep Edilen Süre <i>Sınıf-A, Sınıf-B ve Sınıf-C bulgu için doldurulur.</i>	☐	☐	
Düzeltilici ve Önleyici Faaliyetin Etkinliğinin Değerlendirilmesi <i>Sınıf-A bulgu için doldurulur.</i>	☐	☐	
Bulgu Durumu	☐ Açık ☐ Kapandı		
3. Bulguyu Değerlendiren			
Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan	
(İsim/Ünvan/Tarih/İmza)	(İsim/Ünvan/Tarih/İmza)	(İsim/Ünvan/Tarih/İmza)	

*DFD: Düzeltici ve Önleyici Faaliyet Değerlendirmesi

**DFÖ: Düzeltici ve Önleyici Faaliyet Önerisi